

**PREDMETI IZ OSIGURANJA U
PRAKSI VRHOVNOG SUDA
REPUBLIKE HRVATSKE
(IZBOR)**

OSIGURANA SVOTA KOD OBVEZNOG OSIGURANJA U PROMETU

- *„Kada su imatelji motornih vozila sklopili ugovore o obveznom osiguranju kod različitih osiguratelja ili kada jedno od vozila nije osigurano pa odgovara Hrvatski ured za osiguranje, osiguratelji odnosno Hrvatski ured za osiguranje odgovaraju za naknadu štete do visine limita osiguranja predviđenog po jednom štetnom događaju i ne dolazi do zbrajanja osiguranih svota.”*
- Odluke VSRH broj Rev-133/17 od 4. veljače 2020., Rev-834/13 od 13. srpnja 2016., Rev-1510/13 od 2. prosinca 2015., Rev-1777/10 od 3. travnja 2012. i dr.

OSIGURANA SVOTA KOD OBVEZNOG OSIGURANJA U PROMETU

- *„Osiguratelji vozila koja su sudjelovala u štetnom događaju trećoj osobi odgovaraju solidarno do visine limita osiguranja predviđenog po jednom štetnom događaju te se u slučaju kada su vozila koja su sudjelovala u štetnom događaju bila pojedinačno osigurana kod istog osiguratelja policama osiguranja od auto odgovornosti, kod ocjene pitanja ograničenja odgovornosti svotom osiguranja (limit osiguranja), svote osiguranje iz polica se zbrajaju.”*
- Odluke VSRH broj Rev-x 133/17 od 4. veljače 2020., Rev-854/11 od 7. veljače 2017., Rev-411/10 od 6. travnja 2011. i dr.

OSIGURANA SVOTA KOD OBVEZNOG OSIGURANJA U PROMETU

- *„Kad u parnici po zahtjevima više oštećenih iz istog štetnog događaja, sud nakon istaknutog prigovora limita utvrdi da ukupna šteta prelazi osiguranu svotu, sud će u granicama osnovanosti prigovora svakome od tužitelja dosuditi razmjeran dio naknade, tako da zbroj dosuđenih iznosa ne prijeđe limit obveze osiguratelja, vodeći pritom računa o odštetnim zahtjevima oštećenih osoba iz istog štetnog događaja postavljenim kod osiguratelja, u drugim parnicama kod istog ili drugog suda te o iznosima naknade utvrđenim nagodbom ili pravomoćnom presudom.”*
- Odluka VSRH broj Rev-1031/10 od 20. svibnja 2015.

REGRES KOD KASKO OSIGURANJA (ZASTARA)

- *"Tražbina osiguratelja s naslova iznosa koji je isplatio svom osiguraniku po osnovi automobilskog kaska prema štetniku, odnosno prema njegovom osiguratelju zastarijeva u zastarnom roku od 3 godine i počinje teći od dana otkad je oštećenik (osiguranik tužitelja) doznao za štetu i za osobu koja je štetu učinila."*
- *Pravno shvaćanje s prve sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (1/20) održane 30. siječnja 2020.*

REGRES OSIGURATELJA PREMA SVOM OSIGURANIKU

- *„Kod regresnog zahtjeva osiguratelja prema svom osiguraniku iz ugovora o osiguranju zastarijevanje počinje teći prvog dana iza dana kada je osiguratelj isplatio naknadu oštećeniku. Takve regresne tražbine osiguratelja prema svom osiguraniku iz ugovora o osiguranju zastarijevaju za tri godine (čl. 234. st. 3. ZOO-a).”*
- **Odluke VSRH broj Rev-2660/14 od 4. travnja 2018 i Revx-1013/14 od 31. ožujka 2015. Suprotna odluka Ustavnog suda RH U-III-3948/2006. od 17. prosinca 2008.**

NIŠTETNE ODREDBE UVJETA OSIGURANJA

- *„Ništetne su odredbe ugovora o osiguranju koje predviđaju gubitak prava na naknadu ili svotu osiguranja, ako osiguranik nakon nastupa osiguranog slučaja ne osigura kontrolu svoje alkoholiziranosti.”* (npr. Rev-2380/13 od 4. rujna 2018., Rev-1067/04-2 od 16. studenog 2005., Rev-551/2010-2 od 19. siječnja 2011., Rev-405/10-2 od 24. studenog 2010., Rev-163/12 od 4. studenog 2015. i dr.).
- *„Odredba općih uvjeta o isključenju obveze osiguratelja ako je osigurani slučaj nastao pri upravljanju motornim i drugim vozilima bez propisane isprave koja daje ovlaštenje vozaču da upravlja i vozi motorno vozilo je u suprotnosti s načelom savjesnosti i poštenja iz čl. 12. ZOO/91 kao jednog od temeljnog načela i ista je nepravična i pretjerano stroga, odnosno nepoštena i ništetna.”* (npr. Rev-657/08 od 21. srpnja 2010. i Rev-1018/10 od 19. siječnja 2011.).

NIŠTETNE ODREDBE UVJETA OSIGURANJA

- *Tuženik smatra da je tužitelj izgubio prava iz osiguranja jer je odredbom čl. 21. st. 1. toč. 6. Uvjeta za Kasko osiguranje motornih vozila, koji su sastavni dio ugovora o osiguranju, propisano da osiguranik gubi pravo iz osiguranja ako nakon prijavljene krađe vozila nije u mogućnosti predložiti osiguratelju originalne ključeve, vlasnički list i prometnu dozvolu ukradenog vozila.*
- *„Navedena odredba Uvjeta za Kasko osiguranje motornih vozila je ništava temeljem čl. 296. st. 1. i 2. ZOO-a (suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzročila je očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama strana na štetu suugovaratelja sastavljača ili ugrozila postizanje svrhe sklopljenog ugovora).”*
- **Odluka VSRH broj Revt-23/13 od 25. veljače 2015.**

TRAŽBINE PUTNIKA - OBVEZNO OSIGURANJE U PROMETU

- *„Je li u parnici za naknadu štete zbog tjelesne ozljede i narušavanja zdravlja, koja uporabom motornog vozila prijevoznika nastane putnicima u tom vozilu u javnom prometu koji su sklopili ugovor o prijevozu, pasivno legitimiran osiguratelj kod kojeg je to motorno vozilo prijevoznika osigurano od automobilske odgovornosti?”*
- *„Prema shvaćanju revizijskog suda putnik u autobusu koji je stradao u prometnoj nezgodi je treća osoba, pa prema odredbi čl. 1069. st. 1. ZOO za štetu koju pretrpe treće osobe u vezi s pogonom motornog vozila odgovaraju vlasnici vozila. Kako je u konkretnom slučaju prijevoznik sklopio ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti s tuženikom, to je tuženik kao osiguratelj pasivno legitimiran u ovom postupku. Navedeno jasno proizlazi i iz odredbe čl. 22. ZOOP-a.” (Odluka VSRH broj Rev-3200/16 od 31. kolovoza 2021.)*

NAKNADA ŠTETE KOD UGOVORA O OSIGURANJU - ZASTARA

- *„Ugovor o osiguranju osoba od posljedica nesretnog slučaja s ugovorenim osiguranim slučajevima spada u neživotna osiguranja, a potraživanja ugovaratelja osiguranja iz ugovora o neživotnom osiguranju zastarijevaju za tri godine računajući od prvog dana poslije proteka kalendarske godine u kojoj je potraživanje nastalo.”* (čl. 234. st. 1. ZOO-a).
- Odluka VSRH broj Rev-1250/14 od 10. svibnja 2018.

NAKNADA ZBOG POVREDE PRAVA OSOBNOSTI

- *„U situaciji kada oštećenik koji je direktno stradao u prometnoj nezgodi podnese zahtjev za naknadu štete zbog povrede prava osobnosti i, izvjesno vrijeme nakon podnošenja zahtjeva premine od posljedica zadobivenih u prometnoj nezgodi, u takvoj situaciji njegov nasljednik, u ovom slučaju tužiteljica, u odnosu na podneseni zahtjev za naknadu štete stupa u njegovu pravnu poziciju. Tada on (roditelj) nezavisno od prava na naknadu vezano za smrt djeteta ima pravo i na naknadu koju bi njegovo dijete zbog povrede prava osobnosti imalo da nije podleglo ozljedama koje su u uzročnoj vezi sa štetnim događajem, pa vrijeme od ozljeđivanja do smrti može utjecati jedino na visinu pravične novčane naknade ali ne i na samo pravo na naknadu.”*
- Odluke VSRH broj Rev-980/15 od 4. prosinca 2018 i broj Rev-1655/14 od 16. srpnja 2019.

ZATEZNE KAMATE PREMA ZOOP-u

- *„Odlučujući o tijeku zateznih kamata za dosuđenu neimovinsku i imovinsku štetu sudovi su propustili cijeliti odredbu čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine" broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14), koju treba primijeniti kao lex specialis za štete nastale u prometu, a kojom je propisano da u slučaju neizvršenja obveze isplate iz st. 1. tog članka, oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete, ima pravo i na isplatu iznosa kamata i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.*
- Odluke VSRH broj Rev-747/17 od 27. lipnja 2019., broj Rev-2767/18 od 30. lipnja 2020. i dr.

PREOSTALA RADNA SPOSOBNOST – NAKNADA ŠTETE ZBOG IZGUBLJENE ZARADE

- *„Oštećenik koji se nakon ozljede u prometnoj neugodi i završenog liječenja nije niti pokušao zaposliti u skladu s s preostalom radnom sposobnosti nema pravo na naknadu štete zbog izgubljene zarade.”*
- Odluka VSRH broj Rev-x 115/17 od 23. listopada 2019.

TERET DOKAZA ČINJENICE NEMOGUĆNOSTI ZAPOSLENJA KOD GUBITKA ZARADE

- *„Imajući u vidu zakonsku odredbu čl. 1095. st. 2. ZOO-a te tužbeni zahtjev tužitelja kojim isti traži naknadu štete s osnove izgubljene zarade, teret dokaza leži na tužitelju da dokaže da se nije mogao zaposliti s preostalom radnom sposobnošću nakon predmetne ozljede na radu te da stoga ima gubitak na zaradi.”*
- Odluke VSRH broj Rev-966/2021 od 7. rujna 2021 i broj Rev-378/11 od 15. svibnja 2013.

PREOSTALA RADNA SPOSOBNOST – NAKNADA ŠTETE IZGUBLJENE ZARADE U ODNOSU NA MIROVINU

- *„Kada je kod oštećenika nastala nesposobnost za obavljanje dotadašnjeg posla, ali je preostala sposobnost za obavljanje drugih poslova, štetu bi predstavljala eventualna razlika između plaće koju bi tužitelj objektivno mogao ostvariti sa svojom preostalom radnom sposobnošću i mirovine koju prima, a koju štetu tužitelj mora dokazati prema općim pravilima o teretu dokazivanja.”*
- Odluka VSRH broj Rev-397/21 od 20. travnja 2021.

VEZANOST PARNIČNOG SUDA ZA ODLUKU HZMO U POGLEDU UZROKA UMIROVLJENJA OSIGURANIKA

- *„Parnični sud nije vezan odlukom tužitelja (HZMO) donesenom u upravnom postupku glede uzroka umirovljenja osiguranika tužitelja i osiguravatelju štetnika dopušteno je u parnici dokazivati da radna sposobnost osiguranika tužitelja i njegovo umirovljenje nisu u uzročno-posljedičnoj vezi s ozljeđivanjem i posljedicama ozljeđivanja u štetnom događaju.”*
- Odluke VSRH broj Rev-1261/21 od 2. veljače 2022. i broj Rev-469/2017 od 11.ožujka 2020.